

વિનંતીપત્ર

આબુજીનું તથા પંચ તીર્થનું વર્ણન.

શ્રી આબુજીની જાત્રા કરનારા આપક લાઇયો માટે

પાડેય થવા સારું

આશુતિ ખીજી.

જપાળી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શેડ આચારજી અમૃતશી.

અમદાવાદ

મનહર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.

મંવલ ૧૯૬૪.

સને ૧૯૦૮

આબુજીનો મોટો તકશો તથા વિનંતીપત્રની ચોપડી

મળી નંબર ૨ ની

કિંમત ૦-૨-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
લેખીસાહિત્ય સંગ્રહ
૯૨૧૦

૪૩૯:૪૨૯૯ ઓ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાષ્ટ્ર વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૨૧૦ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ - વિનંતીપત્ર

વિષય ધરૂ: ૪૪૩૮ ડી

શ્રી આયુજનું વિનંતિ પત્ર

સર્વે શ્રાવક ભાઈઓને નમૃતા પુર્વક વિનંતી કરું છું જે શ્રી આયુજની જાત્રા કરનાર સર્વ ભાઈઓને વાકેફ થવા માટે છે. તે ધ્યાનમાં લઇને વાંચી વાકેફ થઈ જાત્રા કરવા જવાથી ઘણું મુલેલ જણાય છે. જુવો કે પ્રથમ તો તીર્થ નજરે પડે તે વખતે રૂઠા ભાવથી રૂઠી રીતે નમસ્કાર કરીને શ્રીપંચ પરમેશ્વરીનું ધ્યાન ધરવું; કારણ કે તીર્થની ઉત્તતા એટલે વડીલપણું છે, માટે જુઓ કે શ્રીઆયુજનું તીર્થ મરૂધર એટલે મારવાડમાં છે. વળી એવું કહેવાય છે જે મરૂધરમાં જે આંખા ન હોય પણ આંખારૂપી મોટું શ્રી આયુજનું તીર્થ છે. જેમ આંખાનું રખોપુ કરેથી મીઠાં ફળ આપે છે તેમ એ તીર્થનું રખોપુ કરવાથી અથવા ભક્તિ કરવાથી મીઠાં આંખરૂપી અવિચળ ફળ આપે છે માટે એ મરૂધરમાં એટલે મારવાડમાં આંખો છે તે આયુગીરીરાજ કેવો મોટો અને કેવો ઉંચો છે અને કેટલી જમીન રોકી છે કે મુળ પ્રથમ એટલે જમિન ઉપર ફરતી પ્રદક્ષણા એકવીશ જોજન એટલે ચોરાશી ગાઉની છે ને વચલે ભાગે નવ જોજન એટલે છત્રીસ ગાઉની છે ને ઉપરથી ત્રણ જોજન એટલે બાર ગાઉની છે તે આયુ ગીરીરાજ ઉંચો

પાંચ ગાઉ છે ને તે પહાડ ઉપર બાર ગામ છે તેમાં હા-
 લમાં સાત આઠ ગામ દખવામાં આવે છે. બાકી ગામે
 પહાડના ઓઠામાં રહ્યાં છે તે શ્રી આયુ ગિરિરાજના નક-
 શામાં પણ છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યો છે ને શ્રી આયુ ગિરિરા-
 જના પહાડ ઉપરથી ઉતરવાના તથા ચડવાના બાર રસ્તા
 છે તેમાં હાલમાં ત્રણ રસ્તા ઉપર ઇંગ્લેન્ડે સડક બાંધી છે.
 બેતો આયુરોડ ખરેડી સ્ટેશનથી જવાય છે ને ત્રીજી સડક
 ગામ અણાદરથી જવાય છે. તે અણાદરથી આવતા કુંગ-
 રના થડમાં મોટું એક વૈશ્રવનું કોડીધ્વજ નામનું ધણું
 અમત્કારિ તિરથ છે તેમાં હાલમાં ઘણો ભાગ આયુરોડ
 ખરેડી સ્ટેશનથી ઉતરીને જાય છે. તે હવે જત્રા કરનાર
 શ્રી સંઘ જત્રીને રેલની ગાડીથી આયુરોડ ખરેડી સ્ટેશ-
 નથી ઉતરીને બજારમાં જતાં સામે શ્રી શીરોહીના રાજ
 સાહેબનો માણસેટ ખાતાનો બારો આવે છે ને ત્યાં
 નાકેદાર સામળ જીવે છે ને હાંસલ લેવામાં આવે છે.
 ત્યાંથી ડાબે હાથને માર્ગે કેસરગંજમાં દરબાર સાહેબની
 બંધાવેલી એક મોટી ધર્મશાળા છે ત્યાં થઈ શ્રી અંબાજી
 જવાય છે અને ત્યાંથી શ્રી અંબાજી દસ ગાઉ પહાડમાં
 છે ને અંબાજીના દરથી એક માઇલ એટલે આશરે અ-
 ર્ધા ગાઉ શ્રી કુંભારીઆજીના દરાસરો મોટાં ને ઘણાં રમ-
 શિક ને આરસપહાણના કરાવેલાં છે, ને તેમાં ઘણી કેરણી
 સહિત પાંચ દરાં છે તેમાં એક દરું મુળનાયકજી શ્રી ન-
 મિસરજી માહારજનું છે. આ શ્રી કુંભારીઆજીના દરાસર
 હાલમાં વમડામાં છે ત્યાં બીજી કાંઈ વસ્તી નથી કારણ કે

આમળ ત્યાં કુંભજમેર નામની નગરી થઈ હતી તેથી કું-
ભારીઆણ નામ પડ્યું એવું સંભળાય છે. તે નગરીમાં
ભેંસાસા કરીને એક મોટા શેઠ થઈ ગયા છે તે શેઠ કિમિ-
ઓ કરવા ભડીઓ કરી હતી તેના કાઠોડાના ઢગલા પડેલા
છે તેને હાલમાં વૈશ્વત તથા બ્રાહ્મણ લોકો નીંદારૂપે એમ
કહે છે જે અંબાળના આપથી દેરાં બળ્યાં છે, પણ તે
વાત જુઠી છે. કાઠોડાના ઢગલા બેતાં કીમીઓ કરાવ્યો
એમ સંભવે છે. વળી એ શેઠને અમરવેજ પણ મળી
હતી. એ દેરાસરો શેઠ વિમળશાનાં કરાવેલાં હતાં. કારણ
કે વિમળશા શેઠનાં માબાપ મરણ પામ્યાં પછી પિતે
મુશાળમાં મોટા થયા. તેમનું મુશાળ આ કુંભજમેર નગરી
માં હતું. વળી એ શેઠ કોઈ અવસરે વજ્રજ્વરાની પોઠા
ખરીદ કરી હતી તે પોઠમાં વજ્રજ્વરાની છોકરીને મારગમાં
આવતાં નદીમાંથી પારથનાથજીની મુરતી મળી હતી તે
રમવાના કારણે પોઠમાં બાલી હતી. તે મુરતી પોઠમાંથી
નીકલી તે ઘણી મેનતથી વજ્રજ્વરાની છોકરીને બીજી રમકડું
આપી સમજાવીને લીધી ને સેંઠે પોતાના ઘરમાં એકવ
કરી સ્થાપન કરી તેથી તેને, શ્રી પારથનાથજી મહારાજની
આસના ઘણી હતી. તેમના પ્રભાવથી તે બાર પાદશાહીના
દીવાન થયા હતા ને તેમણે ઘણાં ઉત્તમ કામ કર્યાં હતાં.
આ દેરાં ઘણાં સુંદરને તીરથ પણ મોટું છે. પણ ત્યાં
ઘણા બત્રાણુ લોક જઈ શકતા નથી. કારણકે ગામમાં ઘં-
તાના રાણાજીનું મુઠકું તથા વળાઉ ઘણું લેછે માટે બત્રો
લોકો વધારે જઈ શકતું નથી. બીજી હાલમાં ગામ ઘંતા-

ના રાજાજીને એકલા શ્રી કુંભારીયાજીની જાત્રા કરે તેનું મુશ્કેલ આવું હોયું તેથી ભાવ જણાય છે તેનું થાય તો જાત્રી લોકો વધારે જાણ ને ઉપજ પણ સારી થાય. હવે આપુરોડ સ્ટેશન સામે માજીચેરના ખંડલાની જમણે હાથે આપુ છુધસીંગ બીસનચંદના મકાનમાં એક ધર્મશાળામાંથી જવાય છે. ફક્ત એ ધર્મશાળા જૈનધર્મી ભાઈઓને ઉતરવા સાર કરાવી છે તેમાં કોઈ પાસેથી ભાડ લેવાનો હક રાખ્યો નથી. આ ધર્મશાળાના દરવાજા ઉપર એક નાનું ઘડું સુંદર દેરાસર છે તેમાં ત્રણ પ્રતિમાજી છે. ત્યાંથી પછે શ્રી આપુજી ઉપર જવા સાર જાડી, ઘોડા તથા બેલગાડી મજુર વીગેરે મળે છે ને ત્યાંથી જતાં મારગમાં શ્રી સીરોહી દરબાર સાહેબની તરફથી મુઠકું માથા દીઠ રૂ. ૩૧) આસરે લેવાય છે પણ જોગી જંગમ, સાધુ, સાધવી, સેવક, ભિક્ષુક, બ્રાહ્મણ, રજપુત, મુસલમાન, ચાકર, સીપાઈ એટલાનું માફ કરે છે તેનું સંભળાય છે ને તે મુઠકાના પૈસા લઈ પછે દીકરો આપે છે. ત્યાંથી જતાં નદી ઉતરીને એ મારગ છે. તે મારગ વચ્ચે ઇંગ્લેજ લોકની ધુરક છે તે આજુ ખાવા મારે છે. એ મારગે જતાં કુંગરના થડમાં શ્રી રખી કૃષ્ણજીનું એક મોટું દેર છે તે પાંડવ વનવાસ આવ્યા તે વખતનું અંધાવેલું છે એમ કહેવાય છે તથા ત્યાં ચંદ્રાવતી નગરી હતી તેનું ખડેર એટલે અંધાણીઓ પણ હાલમાં દેખાય છે. તે દેરા પાછળ પાણીનો એક મોટો કુંડ પથ્થરથી બાંધેલો છે. વડના ઝાડ નીચે પાણીની પરબ પણ બેસે છે ને ત્યાં સીરોહીરાજની તરફથી થાણું આગળ

હુતું તે હવે નથી, ને ચોકી પણ નથી. મારગ મુનો પડ્યો છે. ત્યાં જાત્રાણુ લોકો જતા નથી, ને ખરેડીની ઉપરથી નથી સડક કરી છે તે ઉપર ગાડી, બગી, ઘોડા તથા ઉંટ વીગેરે સરવે જાતની સ્વારીઓ જાય છે. તે સડક ગામ માનપર ઉપર થઇને જાય છે. ત્યાંથી કુંગરે ચઢતાં ઘણી સારી રમણીક સડક તથા હવા આવે છે ને કુંગરે ચઢતાં ગાઉ ગાઉએ ચોકીઓ આવે છે તે એકથી બીજી ને બીજીથી ત્રીજી એમ કરતાં ચોકીઓએ મુકી પાછા વળે છે. તે કુંગર ઉપર ગાઉ ત્રણને આશરે ચડ્યા એટલે છીંચાવેડી આવે છે. ત્યાં પાણી ઘણું સુંદર છે. આંબા વીગેરે ઝાડ પણ ઘણાં નેથા શીતળતા ઘણી ને હવા પણ ઘણી સારી આવે છે. ત્યાંથી આગળ, ઉપર ચડ્યા એટલે સાત લોમી એટલે એક કુંગરને સાત આંટા ચડવાના મુક્યા છે તેને સાત લોમી કહે છે. ત્યાંથી પછે સીંધી સડકે આગળ જતાં મામ આરણા આવે છે. તે ગામ પાસે તલાટીની ધરમશાળા આવકોની બંધાવેલી છે. તે ધરમશાળામાં આવક લોકોને જાતરા કરી આવતાં ભાતુ ખાવામાં લાડુ તથા સેવો મળે છે. બીજી જાતને પોસ પોસ સડેલા ચણા મળે છે તથા પાણીનો કુંવો તથા કુંડ પણ છે ત્યાં આગળ સ્વામિભક્તિ ઘણી સારી થાય છે એ તલાટીનો ભાતાખાતાનો તહીવટ અવચલગઢના કારખાના તરફથી થાય છે. તલાટીથી થોડે દુર ગએથી બે મારગો એટલે બે સડકો લોમી થાય છે. મારગમાં પાણીની પરબો પણ આવે છે. ત્યાંથી પછે ગામ આરણા પાસે થઇને અંબેજી કાંપમાં જવાય છે ને તે કાંપ મુધી જવાનો મારગ ઘણોજ સારો અને સરખો

છે ને એ મારગે ચાલતી વખતે હવા તો એવી આવે છે કે
 સીતળ સુગંધીમય, તેથી માણસો ઘણું સુખ પામે છે. પછી
 ને જાવણીથી ડાબે હાથે મોટું એક નદી તળાવ છે. તે નદી
 તળાવ ઉપર શીરોહી દરબારનો મોટો શાલીતો એક ખંગલો
 છે. વળી પહાડ પરખતો તથા ઝાડી જંગલથી ઘણું રમણીક
 શાલી રહ્યું છે. આગળ એટલે અસલવારે નવ ગામોના
 માણસ પાણી પીતા હતા તેથી તેનું નામ નદીતળાવ કહે
 છે. તે તળાવને કાંઠે મહાદેવ તથા માતાનાં દેરાં પણ છે.
 ત્યાં ખાવા લોકો પણ રહે છે. તે જાવણીથી જમણા હાથને
 મારગે થઈ મી દેલવાડાના દેરાસરોમાં જવાની મોટી સારી
 એક સડક છે તે દેલવાડા સુધી ગાડા પણ જાય છે. તે સડકે
 જતાં વચગાળે સામુ ડાબે હાથે મોટા પહાડોમાં અધર દેવી
 માતાજીનું દેશું દેખાય છે. તે દેરા પાછળ પાપકુંડ મહા
 દેવજી છે. વળી રસકુંપા વાવ પણ છે. ત્યાં વાઘ, શીંછ, વ
 ગેરે જાનવરોની બીક ઘણી લાગે છે તેનું જંગલ છે. વાંદ-
 રાઓ હુકાહુક કરી રહે છે, ત્યાંથી નજીક મી દેલવાડાના
 દેરાસરો દેખાયા છે તે દેરાં ઘણાજ સુંદર ને સારાં રમણીક
 છે ને તે દેરાસરોમાં કોરણી તો એવી કરી છે કે જોતાં જો
 તાં થાક લાગે, પણ એ કોરણીનો પાર આવે નહી. ત્યાં ઉ
 તરવાની ધર્મશાળાઓ તથા વાસણ ગોદડાં અને સ્ત્રીકુસામાન
 સર્વે મળે છે. તે તીરથ ઉપર જત્રાણુ લોકો એક દીવસ રહે
 અથવા પાંચ સાત દિવસ રહે તોપણ રાતે ચોડીનો જશ
 એકે આનો ા લેખને પહેાંચ આપે છે. એ દેરા પાછળ
 એક હનુમાન તથા રશ્મીઓવાલેમ તથા કુંવારી કન્યાનું દે

છે. એ કન્યાના માબાપે એવું પણ લીધું હતું જે આ આ-
ખુરાજની એક રાતમાં બાર પાંચે બાંધે તેને કન્યા પરણે
એવું સાંભળીને રસીઆવાલેમ જાતનો ક્ષત્રી તે દેવી સાધ
નાવાળો હતો તેને એ વાત કબુલ કરીને દેવીની સાજથી
મારગ બાંધવા માંડ્યો. પછે કન્યાની માને એ વસની હતો
મોટે એ કન્યા ન પરણવાના ભાવથી પહોર રાત્રી રહી તે
વખતે કુકડાનું સ્વરૂપ ધરીને બોલ્યો. પછે બારમી પાંચ બાં
ધતાં અધુરી રહી તેથી એ કન્યા તેને પરણાવી નહીં ને
તે મરણ પામી. તેથી કુંવારી કન્યા એવું લોક ભાષાથી
નામ ચાલે છે.

શ્રી મુળનાયકજી મહારાજનું દેડ થોડ વીમળશાનું
કરાવેલું છે. તેમાં શ્રીપારશ્વનાયજીની અધીષ્ઠાયક દેવીનું એક
દેડ છે. એ શ્રી મુળનાયકજી મહારાજના દેરાનો ખરચ
અઠાર કરોડ ને તેપન લાખ રૂપીઆનો થયો છે. ને તેમની
પ્રતીષ્ઠા સંવત ૧૦૮૮ ની સાલમાં થઇ છે ને પંદરસે કા
રીગરો મળીને ત્રણ વરસમાં એ પ્રાસાદ તથા વાર કરાવેલો
છે. મળુરની ગણતરી મુકી નથી. એવું દ્રષ્ટાંત એમ બતાવ્યું
છે જે આરસના પથ્થર બાર ગાઉથી મંગાવતા હતા; તે
હાથોહાથ લેખુ ચાલ્યું આવતું એટલા મળુર રહેતા હતા
એવું કહે છે ને એ દેરામાં મુળનાયક શ્રી રૂપલદેવજી મ
હારાજનું બીજી સર્વ ધાતુનું ઉંચાણમાં એકાવન આંગળ
ને પ્રમાણે બીરાજમાન કરેલા, તે જ્યારે અલાઉદ્દીન ખુની
બાદશાહ સર્જના ધર્મને તથા દેવને ખરન કરતો કરતો એ
પાહાડ ઉપર આવેલો તે વખતે એ પ્રતિમાજી લેઇ ગયો,

ને તમામ કેરણીનું ખંડન કર્યું. તે પછી ફેરલાક દીવસ મુઘી
 દેર ખાલી પડ્યું હતું તેમાં ભીલ લોકો રહેવા. તે પછે હા
 લમાં જે મહારાજ બીરાજમાન કર્યા છે તે છે. શ્રી નમી
 સરણ મહારાજનું મોટું દેર વસ્તુપાળ તેજપાળનું બંધા
 વેડું છે તેમાં ફેરણીનું કામ વધારે છે ને તેનું ખરચ પણ
 આશુ થયું છે. એટલે ખાર કરોઠ ત્રેપન લાખ રૂપીયા થયું
 છે તેનું કારણ એમ સંભવે છે. જે પ્રથમ જે વખતમાં ઠશે
 વીમળશા ફેજ લેઇ શ્રી આપ્તુ ગીરીરાજ ઉપર આવેલા તે
 વખતે આજણુ લોકો ધણા રહેતા ને મહાદેવજીનાં દેરાં પણ
 સાતસેં હતાં એમ કહેવાય છે તે વખતે પરમારનું રાજ
 હતું મોટેશીઠને દેર બાંધવાની હુરકત કરી, ને આજણુ લો-
 કો રાજ પાસે ફરીયાદ ગયા. તે સાંભળીને શેઠ પણ નજ-
 રાણો લેઇને રાજ પાસે આવીને બેઠ મુકી બેઠા. રાજએ
 આદર સનમાન કરી આસન આપ્યું. ને પુછ્યું જે આ વી-
 ધમ પાહાડ ઉપર આપનું આવવું શો કારણે થયું છે ?
 ત્યારે શેઠ કહ્યુંજે આ અસલ હમાર તીથ હતું તે વિછેદ
 પડી ગયો છે તેનો ઉદ્ધાર કરાવાની ઉમેદવારી છે. તેમાં
 આ આજણુ લોકો ધણી હુરકત કરી બેઠા છે, ત્યારે એકદમ
 આજણુ બોલ્યા જે એ તીર્થ હમાર છે ત્યારે રાજએ કહ્યું.
 જે એ વાતનો મોટો બાંધો છે મોટે કાલે આવજો વીચાર
 કરીને કહીશું. તે પછે સૌ સૌને ઠકાણે ગયાં. શેઠ પોતાને
 મુકામે આવી શોકાતુર થઇ અઠમનો તપ કર્યો. તેજ રાત્રે
 શ્રી પારધનાથજીની અધીષ્ટા એક શ્રી અખાણ દેવીએ
 સ્વપ્ન દીધું ને પ્રતક્ષ થઇ કહ્યું જે તું કદી શું કરવા કરે

છે તારી ફતેહ થશે, ને એ બ્રાહ્મણો સાથે બંદાબસ્ત કરી
 રાખને સાક્ષિ રાખી લેખ કરાવી લેજે, કે એક બ્રાહ્મણની
 કુંવારી કન્યાને નવરાત્રી હાથમાં કુલનો દડો આપી એ પા-
 હાડ ઉપર ફેરવવી જે જગોએ ખુલ્લો દડો હોડો પડે તે જ-
 ગોએ ખોદાવી જો જો કે જેતું તિરથ હશે તેના દેવ નીકળ
 શે એવું કહી દેવી અદ્રષ્ટ થઈ ગયાં. પછે શેઠ રાજા પાસે
 જઈ તેની જ રીતે બંદાબસ્ત કરી સરવે કામ દેવિએ કહ્યા
 પ્રમાણે કર્યું. તે કુલનો દડો તે દેરા આગળ પડ્યો ત્યાંથી
 ખોદ્યું, તેમાંથી મોટી સ્વામ પ્રતમાજી નીકળ્યાં તે હાલમાં
 એ દેરાની ડાબીબાજુ ખુણામાં અંબાજીની દેરી પાસે એ
 રડમાં બીરાજમાન કર્યો છે. તે પછી બ્રાહ્મણ લોકો હારીને
 લાચાર થઈ શેઠની આગળ ધણી રીતે પ્રાર્થના કરવા માંડી.
 જે સાહેબજી હવે તીથ તમારું થયું તેથી હમારું માન દિન
 દિન ઉતરતું જશે ને બાકરાં છાંચો છુપે મરશે એ વી
 ગરે ધણી રીતે કરમરવા લાગ્યા. તે સાંભળીને શેઠને કરુણા
 આવી કે બ્રાહ્મણોના આત્માને દુખ દેઢ આપણે કામ ક-
 રવું તે આપણો વેહેવાર નહીં માટે બ્રાહ્મણોને કહ્યું જે
 અમતે એક દેર આંધવા જેટલી જમીન વેચાતી આપો. તે
 પછી તે જમીન સપાટ કરાવી ચોખ્ખા રૂખીઆ પાથરીને એ
 જમીન વેચાતી લીધી. તે દ્રવ્ય લેઈ ઘણું કે દિવસ પછી સ-
 રવે બ્રાહ્મણો નીચા ઉતરી જતાં જતાં નદીનો કાંઠો બેઈ
 સીંધપુર એવું ગામ વસાવી રૂઢમાળા બાંધી એક મોટું મા
 હાદેવજીનું દેર બાંધી તીર્થ કર્યું. ને ત્યાંજ રહ્યા તેવું સાં-
 ભળ્યું છે. શેઠને જમીનનો ખરચ લાગ્યો, વળી કારીગરો

ઘેર જવા માંગ્યા તેથી તેને ન જવા દેવાને માટે પોતાના
 કુટુંબ સહિત વધારે પગાર આપી રાખ્યા તેનું પણ વધારે
 ખર્ચ લાગ્યું. ત્યાં એક ગુણકાની દેરી છે તે નકશામાં તથી
 કારણ કે પાહાડની પાછળ અવચળગદથી ઉતરતા છે માટે.
 વળી ગાઠા વાટ જાંધી ગાડાં ચલાવ્યાં, વળી કારીગરો સી
 ખેડાં ને કામ જોડને કરવું તેથી વિમળશાને વધારે ખર્ચ
 લાગ્યું એમ સંભવે છે વળી દેરાણી જેઠાણીના એ બે ગા
 ખલા શ્રી નેમિસરણ માહારાજના દેશમાં મંડપ ઉપરના
 ખારસાતની બે બાજુએ કરાવ્યા છે તેમાં કહે છે જે અઢાર
 લાખનો ખર્ચ થયો છે તે સંભવતું નથી કારણ કે મા
 રવાડમાં બાપનું નામ પેરુલું ને દિકરાનું નામ પછી જેમ
 જોતાં તો એક લાખને અઢારનો ખર્ચ થયો હશે એમ સં
 ભવે છે. શ્રી રૂપભદ્રેવળનું દેરં બેસાસા શેઠનું બંધાવેલું
 તે અધુરું રહ્યું છે એમ કહે છે. ને શ્રી ચોમુખળનું દેરં તો
 કારીગરોએ પથ્થર વધેલા ધણા પડ્યા દેખિ પોતાનું નામ
 કરવા સારૂ બાંધ્યું, તેથી એમ કહે છે જે કારીગરનું બાં
 ધેલું છે. શેઠ વિમળશાએ દેરાસર તથ્યાર કર્યા પછે
 ૧૦૮૮ ની સાલમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવી પાછા વળ્યા પછે અં
 બા દેવિએ સ્વપ્નું દિધું કે હવે તારે બીજું શું કામ છે
 હું તુરંતમાન છું. ત્યારે શેઠે કહ્યું કે મારે વંશ જોડએ નહીં
 હેત્રી રીતે નખોડ માગ્યું તેથી દેવિએ કહ્યું કે બા શું
 માગે છે શેઠે કહ્યું કે મારે પાછળ વંશ જોડએ નહીં તેવું
 વચન આપી દેવિ અદ્રષ્ટ થઈ ગયાં. પછે સેઠ નીચાં ચંદ્ર-
 વતી નગરીમાં ગયા ને તે નગરીનો શાંખ બેગા કરીને એ

દેરાની સુપરત કરી. તે નગરીના લોકોએ સરવે સંઘમાંથી
 ૩૫૦ લખપતી લેગા થઈ ઓછવના વારા બાધા તે બેને
 ચેર વારો આવે તે દીવસે એ ધણી પુજા પરભાવના તથા
 સ્વામી ભક્તિ કરી સરવેને જમાડે. હેવી રીતે એ તીરથની
 પુજા થઈને બારે મહીને એક દીવસ ચુલો સભગાવનો પડે
 હેવી રીતે એ તીરથની ભગતી તથા સ્વામી ભાઈઓની ભ-
 ગતી થઈ છે. એ દેલવાડના તીરથના દરવાજા બહાર થોડ
 હાડીભાઈની ધરમશાળા પાછળ એક મોટું દીગંબરીનું દર
 છે તેની પાછલી સડક પર થઈ ડાબે હાથે શ્રી અવચળગઢ
 જવાય છે. ત્યાંથી અવચળગઢ બે ગાઉ છે તે મારગે જતાં
 વચ્ચે એક ચોકી આવે છે ને ગાઉ એક ગયા એટલે એક
 ગામ ઓરીઆ કરીને આવે છે તે ગામમાં એક શ્રી મહા-
 વીર સ્વામીજી મહારાજનું દર છે તે ગામને પાછળ એક
 ઓટો પહાડ છે તે પહાડને ગુરૂ સીખર કહે છે કારણ કે
 એ પહાડના સીખર ઉપર ગુરૂ ક્ષતાત્રીનાં પગલાં છે. વળી
 એવું કહેછેકે એ પહાડ ઉપર સાહીત્રણ કરોડ મુની સીધાપઢ
 વર્યા એટલે મોક્ષ ગયા છે ને તે એમ સંભવે છે કે
 શ્રી દેલવાડના દેશસરો તથા અવચળગઢના દેશસરો જે
 વખત નોહતાં ને શ્રી આબુલ્લુ તીરથ મેટી પંચતીર્થી
 ગણાય છે મારે એ મુનીઓ સીદ્ધી પઢ વર્યા ને તીરથ કરની
 ફરસના થઈ તેથી મુનીની વાત ખરી એમ સંભવે છે. એ
 ગુરૂશીખરના પહાડનો દેખાવ શ્રી આબુલ્લુના નકસામાં
 શ્રી દેલવાડના દેશએ તથા અવચળગઢની વચે છપાવ્યો
 છે. તે પહાડના ફરસના કરવા જોગ છે પણ મારગ ઘણો

કહ્યું છે મારે ઝાઝુ કોઈ જાતમાં જતું નથી. તેનો મારગ
 ગામ ઓરીએથી જાય છે. એ ઓરીઆ ગામની સાથે
 જમણા હાથ ગમી પહાડ ઉપર ચડી જુવે તો શ્રી અવચ-
 ણગદતું દર શ્રી મુળનાયકજી મહારાજતું દેખાય છે.
 જ્યાંથી તીરથનાં દરાસરતું શીખર નજરે પડે તે વખતે
 ત્રણ ખમાસમણા દેઘ વંદના કરવી જોઈએ છીએ. વળી એ
 ગામ ઓરીએથી અવચણગદ જતાં પગ રસ્તે છે તે ગામ
 ઓરીઆના ખેતરો મુક્યા પછી પહેલું અચલેશ્વર મહાદે-
 વતું દર આવે છે. તે દર ૮૧૩ ની સાલમાં બંધાવ્યું છે. તે
 દરામાં મહાદેવજીનો અંગુઠો પુજાય છે. તેનું કારણ એમ
 સાંભળતામાં આવ્યું છે જે એ દરા આગળ એક ભ્રમ
 ખાડ હતી. તેના કીનારા ઉપર એક રૂપો તપશ્ચા કરતો
 હતો. તે રૂપો પાસે એક કામધેનું ગાય પોતાને દુધ પીવા
 સાર રહેતી હતી તે કોઈ સમાજેગે ચરતા ચરતા પગ ખરશી
 જવાથી તે ભ્રમખાડમાં પડી તેજ વખતે તેના આંચળ-
 માંથી દુધની ધારાઓ છુટી તેથી તે ભ્રમખાડ દુધે ભરાઈ
 ગઈ. તે ગાય તરીને પોતાના રૂપો પાસે આવીને મસ્તક
 નમાવી પગે લાગીને તેજ વખતે મરણ પામી. તે પછે તે
 રૂપોએ વીચાર કર્યો જે મારી ગાય તો તરીને ઉપર આવી
 પણ બીજાં જાતવરો તથા ગાયો પડીને મરણ પામશે તો
 મને ગોદત્યા જાગશે મારે આ ભ્રમખાડ પુરાવી જોઈએ
 છે તેવો વીચાર કરીને પોતાના તપના બળે કરીને આકાશ
 માર્ગે ઉડીને વીંધાચળ પરવત પાસે ગયા. ત્યાં જઈને તેના
 મંત્રનું ધ્યાન થરતું તેજ વખતે વીંધાચળ પરવત આજી-

શુભ રૂપ કરી રૂપી પાસે આવ્યો ને રૂપીને કહ્યું જે મને
 શુ કરવા બોલાવ્યો છે. તે રૂપીએ કહ્યું કે સાર આશરામ
 અર્બદાગીરી પરવત ઉપર છે તે આશરામ આગળ એક
 મોટી ભ્રમખાડ છે તે ખાડમાં મારી ગાય પડીને મરણ
 પામી છે મારે તે ખાડા પુરવા સાર તમારું સમરણ કર્યું
 છે. ત્યારે તે વીધાયળ પરવતે કહ્યું કે મારો પુત્ર એક અચ-
 જવામા છે તેને મોકલી ખાડા પુરાવીશ, તેણે કહી તેજ વખતે
 પોતાના પુત્રને બોલાવીને હુકમ કર્યો કે જા તું અર-
 બદ ગીરીમાં એક ભ્રમખાડ છે તે જઈને પુર. તે
 પોતાના પીતાનો હુકમ સાંભળી તેજ વખતે આકાશ મા-
 રગે થઈ આવીને તે ખાડામાં સમાવ્યા તે વખતે તે રૂપીને
 કહ્યું કે આ જગાએ કાંઈક મારું નામ થયું જોઈએ છે ત્યારે
 તે રૂપીએ કહ્યું જે તારા નામથી એક મોટું મહાદેવનું દેર
 બંધાવીશ. તે પછે કેટલાક દીવસે વીચાર કરીને વીચાર જે
 સરવે પ્રથવી ઉપર તો મહાદેવનું લીંગ પુખ્ત છે તો તે
 અપવાદને અમુક ભાસા છે નો આપને તો શ્રી મહાદેવ-
 છતા ચરણ પુખ્તવા તેજ સાર છે તેવો વીચાર કરી જ-
 મણા પગના અંગુડાનું સ્થાપણ કરી અચળેશ્વર મહાદે-
 વ એવું નામ દીધું તેથી વાત સાંભળવામાં આવે છે. તે
 દેરા પાસે તળાવ છે. તે તળાવના કીનારા ઉપર ભેસાસુર
 દમ્બતના ત્રણ પાડ છે તે એવું સાંભળું છે જે પાંડવો
 જ્યારે ઉપર આવી જગન્ય કરતા હતા તે પછી અરબુનનાં
 જોવામાં આવ્યું તેજ વખતે બાણ મારી પરાજય કીધો
 તેમાં એમાંનો એક પાડો તો બાણના જોરથી ઉડીને ગંગ

નદીના કાંઠા ઉપર જઈ પડ્યો છે તે લોકીક વાત સંજના-
 યછે, ગદગુ' નામ પણ મહાદેવજી ઉપરથી અવચળમદ પા-
 ડ્યું છે. વળી પારવતીજીનું ત્રીશુળ ધડાવતાં એક લોકાનો
 કટકો પડ્યો છે તેને હાલમાં વૈસ્નવ લોક ભીમની મોઢ કહે
 છે. તે ત્રીશુળ મહાદેવના દેરામાં છે. વળી એ મહાદેવજીના
 દેરામાં એક સરવ ધાતુનો પોટીઓ છે. વળી એ દેરામાં મ-
 હાદેવજીનો અંબુડો પુજાયછે. વળી તે મહાદેવજીના દેરા સામે
 ઉંચાણમાં ઝાડીમાં એક શ્રી શાંતીનાથજી મહારાજનું મોટું
 દેર છે તે કુમારપાળ રાજનું બંધાવેલું છે એમ કહેવાય છે.
 ત્યાંથી મહાદેવજીના દેરા પાસેથી ચાલતાં એક મોટા દરવાજો
 આવે છે ત્યાં હનુમાનની ચોકી છે. ત્યાંથી ચાલતાં સામે એક
 મોટું તળાવ છે તેને કપુરસાગર કહે છે તેની પાસે એક
 વાવ છે તેની પાસે ઉંચા ચડ્યા એટલે અવચળમદ ગામનો
 દરવાજો આવે છે. તે દરવાજામાં પેસતાં જમણે હાથે
 કારખાનું એટલે ભંડાર તથા ધરમશાળાઓ છે. એ
 ભંડાર તથા ધરમશાળાઓ પાસે એક શ્રી કુંચુનાથજી
 મહારાજનું દેર છે. આ ગામમાં વાણીઆના ધરખાર છે
 ત્યાં સીંધુસામન ગોદાં વાસણ વીગેરે સર્વે મળે છે ત્યાં શ્રી
 સંગજીત્રીને શત રહેવા વીથે કોઈ રીતે હરકત નથી તે
 ધણું સુખ છે. ત્યાંથી ગામમાં થઈ ઉંચા ચડતાં એક મોટા
 નવી ધરમશાળા સંઘની મદદથી બંધાવેલી છે તેમાં થઈને
 દેરાસરમાં જવાય છે. તે મોટું દેર અતી ઉંચું તે ધણું રમ-
 ભીક છે. તેમાં બે ચોમુખજી મહારાજ સર્વ ધાતુના ચોદસે
 ચુ'ભાળીશ મણનાં કહેવાય છે કારણ કે આજુગઢનો કિલ્લો

ચીતોડગઢવાળો કુંભો રાણો તેને બાપન કિલ્લા છતી હેવટે
આપુનો કીલ્લોલીધો. તોહાં કેટલાક દીવસ રાજ કરી પોતે
મરણ પામ્યો. તેને પુત્ર નહોતો તેથી તેની બે રાણીઓએ વી-
ચારયું જે આપના વંશમાં કોઈ પિતરાઈઓ જાગશે તો તે
આવી સંહાર વિગેરે સરવે ખજાનો લુટી જશે તેવો વીચાર
કરી પોતાના બે દીવાન શાંશાને સુલતાનજી એવા નામે હુતા
તેને કહયું જે મારા ધણીનું અતરે નામ કરો ને કાંઈ તીરથ
બાંધો. ત્યારે તે દીવાન મુળ જેની હતા તેને વીચાર કર્યો
જે જૈનીનું તિરથ ધણા કાળ પુખ્તશે મારે જૈનનું તીરથ ક-
રવું તે સાર છે પછે રાણીઓએ પણ કચુલ કર્યું ને હેવું ક-
હયું જે ચીતોડગઢ મારે મહેલ ઉપર બેઠે દરશન થાએ તેવી
દિંચી જગ્યા જોઇને પાથો નાંખ્યો. તે પછે કોઈ રાજ આપુનું
રાજ લેવા સાર શેજ લઈ આવેછે તેવી ખુમ સાંભળી તેથી
એકદમ કારીગરો બોલાવીને ખજાનામાંથી મોહરો વિગેરે
દ્રવ્ય કહાડી સર્વ ધાતુ મેળવી તેના બાર બીંબ કરાવ્યા
તેનું વજન ચઉઠસોને ચુંવાળીસ મણ થયું. તે પછે એ
પ્રતિમાઓ ધણા કાળે જુદી જુદી શાલમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવી
પધરાવી. હેવટે શ્રી મુળનાયકજી મહારાજની પ્રતિષ્ઠા ૧૫૬૬
ની સાલમાં થઈ છે, તે લેખ ઉપરથી એમજ જણાએ છે.
વળી આ દેરામાં પેસતાં બે બાજુ બે દેરાસરો છે તેમાં
એક તો શ્રી નેમનાથ મહારાજ તથા બીજામાં શ્રી પાર્થનાથજી
મહારાજ બીરાજમાન થયેલા છે, વહી દેહેરા બહાર નીકળી
જમણા હાથપર ચોમુખજી જતાં રૂપવિજેજી મહારાજની છત્રી
છે. ત્યાંય નીચે ઉતરતાં જમણે હાથે એક નવું કરાવેલું ન

નગારખાતું છે. વળી તેના પાસે શાંતિદાસ સેઠજીનું કારવેલું
શ્રી જીવનાથજી મહારાજનું એક દેર છે ત્યાંથી બહાર ની
કળતાં બારણા પાસે હનુમાનજીની ચોકી છે. ત્યાંથી નવી
ધર્મશાળના દરરાજ બહાર નીકળ્યા પછે જમણા હાથે
વાવ પાસે થઈ ઉંચા મરગે જતા આવણુ ભાદરવા નામ
નાં તળાવ છે ત્યાં જનાય છે ને તે તળાવ ભેગાં છે ને ત-
ળાવ આગળ આપુનો રાજા મરણ પામ્યો તેથી રાણિયે
વ્રત કર્યું તેના આંસુઓથી ભરાએલાં છે એમ કહેવાય છે.
એ રાજના મહેલનું જીતુ ખડેર પણ ત્યાંજ છે. વળી ત્યાં
ગુફાઓ જણાય છે તે ગુફા બેવા લાયક છે.

હવે શ્રી અવચળવઢના તિર્થનું મુળનાયકજી મહારા-
જનું મોટું દેર સાસા ને સુલતાણ નામના બે દીવાન થઈ
ગયા તે જૈનધર્મી હતા તેમને દેર બંધાવતાં કોઈ રાજના
ભયના કારણથી એકદમ સર્પ ધાતુના બીજ ભરાવી પોતા
ને દેશ ચિતે ડગલ નાશી ગયા. તે પછી ધણી દીવસને આં
તરે સંવત ૧૫૬૬ ની સાલમાં શ્રી મુળનાયકજી મહારાજ
ની પ્રતિષ્ઠા કરી બીરાજમાન કર્યા. પછી આ દેરાનું કામ
શ્રી સંઘની મદદથી સંપૂર્ણ થયું. તે પછે એટલે રંગમંડપ
તથા બહારની છત્રી શ્રી રૂપવિજેજી મહારાજે કરાવી, આ
દેર ધણું અદ્ભુત ને રમણીક ને ઉંચુ એવું શોભાયમાન છે
કે જેમ આકાશમાંથી પેમાન ઉતર્યું ન હોય એમ શો-
ભાયમાન થઈ રહ્યા છે. વળી ધણી તરેહથી જંગલ ઝાડી
થી એ પહાડ ધણી શોભીતો રહ્યો છે. ધણી બેગી લોકો ત-
થા તેના આસનો પણ તેમાં રહ્યાં છે વળી એ જંગલમાં

વાઘ રીંછ, વર, સાખર, શીયાળ વીગરે જાનવરો ઘણી ત-
 રેહનાં રહે છે. વનરપત્નીમાં ચંપા, આંખા આંખલી જાંઘ,
 બુધ, કેતકી, ગુલાબ, સેવંતરી વીગરે ઘણી તરેહના પુષ્પથી
 છવાય રહ્યો છે. તે એમ માલમ પડે છે જે લીલાં આભર
 ન પેહેરીને ડુલના હાલથી મુગંધમય થયો ન હોય તેમ
 સોલે છે. વળી પવન તો એવો ચાલે છે જે લીલા આભરણ
 તથા પુષ્પના હારો તાપથી કરમાઈ જવાની બીકથી એકદમ
 દશેા દીશાથી વાદળીઓને દોડાવી લાવી તે પહાડ ઉપર
 એકદમ ગરા કરે છે જેથી આખો દીવસ શીતળતા રહે છે. તે
 શીતળતાથી ઘણી સરદી ને ચુમાસામાં તો એ વાદળીઓના
 બીજા પરીવારના વીજેગથી તમામ વાદળાનો પરીવાર ભે
 જા કરે છે તેથી ઘણું અંધાધુત થઈ જાય છે તે પછે શી-
 આળામાં તો તાહાડ હેમ ને સરદી હુવી પડે છે કે તળા
 વોના પાણી તે ખરડ જેવાં અંધાઈ જાય છે ને તે ઉ
 પર ચંખી જાનવરો ચાલ્યાં જાય છે. વળી સવારમાં
 એ પહાડી લોકોના ઓકરાઓ તે અંધાએલા પાણી
 ના ઘેંપા ઉપાડી લાવે છે. તે ઘેંપા તડકો પડે એટલે પાણી
 થઈ જાય જાય છે. એ શ્રી આયુર્ગીરીરાજ એટલે
 શાસ્ત્રમાં અરબગીરી કહે છે. એ તીર્થની સોખા તથા મ-
 હિમા ને જેની રમણીક જગ્યાઓ તથા હુલ્લ હુવી છે કે
 તે તીર્થના દરશન કરવા સારું સુર્યનારાયણ એકદમ ઘણીજ
 ઉતાવળ કરીને પૃથ્વીમાંથી કીરણ કાઢાડી એ ગીરીરાજ ઉપર
 ઘણાં વેહલો ઉઠેલો આવે છે તેમ જણાય છે. આગળ વળી
 તો એ પહાડ ઉપર ખારગામ ચાવા ને ખાર ગામ જાનાં

એરેલે શુભ એવું લોક કહે છે. પણ તે વાત જુઠી છે, કા
 રણ કે શુભાસાના દીવસમાં ખાર ગામવાળા પોતપોતાના
 ઢારને લેઈને વગડામાં કુપડાં બાંધી ઢાર ચરાવા રહે છે તે
 પાછા કારતગ મહીને ઢાર લેઈને છાપરાં પાડી નાંખીને
 પોત પોતાને ઘેર આવે છે તે ઉપરથી બાવા લોકે એવી
 ગપ ચલાવી છે. વળી એ ખાર ગામ વરયા ને તેની વસ્તી
 ઘણાકાલની હોય એમ જણાય છે કારણ કે એ લોકોના ભાટ
 ના કહેવામાં જે જે દીવસે પરમારનું રાજ હતું તે દીવસથી
 પરમારના વંસના લોકો આવીને વસેલા છે. તે કુંકણધના
 ઉપડા આખુલ ઉપર આવી રહ્યા તેનો વંસ હતો મુખી
 ચાલો આવે છે. તે પછે બીજા પણ સોલંકી જાત વિગેરે
 આવી રહ્યા છે. તે લોકો ખેતીના કામ કરે છે માટે ખેડૂત
 લોક કહેવાય છે. એ લોકોના ભાટ આખુ ઉપર આવેલા
 તેમને પ્રથમની વાત કહડાવી નાંખીને આ વાત વધવંચા
 હુમાલ લાલાજીએ નંખાવી છે તે પોતાના ચોપડા પ્રમાણે
 નંખાવી છે. વળી વૈશ્નવનું એક મોટું તીર્થ છે તેમાં ઇંચેલ
 છાવણીથી જમણા હાથે થઈ જવાય છે. તેને વરીજ મુની
 કહે છે. ત્યાં જતાં પહાડ ઉતરતાં સાતસો પગથીયાં ઉતરવું
 પડે છે તથા ઘણું મોટું એક જંગલ છે. તેમાં કેળોનાં
 ઝાડ ઘણાં છે તેને પાંડવવન કહે છે. તેમાં ગાતમરૂપી
 નું એક દેરું પણ છે ત્યાં બાવા લોકો રહે છે. તે વનતો હેવું
 છે કે જેમાં વાધ રીંછ તો પડ્યાજ રહે છે. વળી મુરજનો
 તડકો ઘણો ઝામો પડે છે. તે જાણે વનરૂપતીએ પોતાના
 છાકરાઓને તથા જાનવરોને તાપ લાગવાના કારણથી છા-

યાજ કરી ન હોય તેમ માલમ પડે છે એટલે ધણું જાડું
અને કથેર કાંઠાથી વીંદાએલું જંગલ છે. એ પાહાડનો તથા
જંગલનો તુચ્છબુદ્ધિથી વીશેષ વાત લખી શકાય તેમ નથી.

શ્રી આબુલની જત્રા ધણી કઠણ હતી તે હવે રેલગાડી
થવાથી ધણી સુરલેલ ને થોડા ખર્ચથી થાય છે. વળી
શીરોઈના રાજા સાહેબનો ખંદાબસ્ત ધણો સારો છે ને
ચોક્કી વળાવાથી ધણો જાપતો રાખે છે. આબુરોડ ખરેડીથી
બીજી એક નવી સડક કાઢાડી છે તે ધણી સારી છે. તે છેવટે
જતાં ગામ આરણા પાસે તલાટીની ધરમશાળા મુઠી આ
ગળ જતાં એ સડકો લેળી થાય છે. એ ધરમશાળા હેઠળ
થોડે છેટે એ બુની સડકે તલાટીની બુની ધરમશાળાથી થા
ડે દુર મારગ વચ્ચે એક ગધાવેડો તથા સાહેબનો જંગલો
આવે છે તે વેડામાં આગળ ગધેડુ પડીને મરણ પામ્યું તેથી
તેનું નામ ગધાવેડો પડ્યું છે, પણ તેનું પાણી ધણું સાફ
છે. તે મારગે હાલમાં હવે જત્રાણુ લોકો જતા નથી. ચોક્કી
પેહુરો નથી એ વીંગરે એ પાહાડનો વિસ્તાર ધણો છે
પણ આ તીર્થનો નકશો છપાવ્યો છે તેમાં મુખ્ય એટલે
મોટી મોટી વસ્તુઓ છપાવી ઉપગાર તથા દરશન કરવાના
કારણો પ્રસિદ્ધ કર્યાં છે તે આ ચોપડી સાથે નકશો
રોકડી ક્રમતે ૦—૨—૦ માં મળશે. ધણો સારો ને અદ્ભુત
સ્વત્તાથી દરશન કરવા લાયક છે. આ મારી તુચ્છ બુદ્ધિથી
ચોપડી તથા નકશો છપાવ્યો છે તેમાં કાંઈ ભુલચુક થઈ હોય
અથવા રહી ગઈ હોય તેમાટે હું નમ્રતાપૂર્વક મિજામી દુકાન
દરજી. કરજી કે સંપૂર્ણ પાહાડ કોઈરીતે જોવામાં આવે નહિ

મારે બાહુજપણે માલમ પડે તેજ નકશામાં સર્વે છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. વળી શ્રી આયુજના દેરાસરના જીવળી જતા વીરતારની સર્વે સંખ્યા આ સાથેના સ્તવનમાં સર્વે અધીકાર છે તે વિનંતીમાં લીધો નથી.

જાહેર ખખર.

આ નીચે સહી કરનાર શા. યુનીલાલ ઝવેરચંદ આ મ વાડાસુંદરવાળા હું પાતે મારા સુગુણ સ્નેહી મારા સામીલાઈઓને ખખર આપું છું જે દેવ દ્રવ્યનો બચાવ કરવાની ખપ રાખો તો ધણો પધસો તો કારીગર લોકોમાં અનાયથી બીગાડ થાય છે. તેમાં પ્રથમ તો સંવત ૧૯૫૭ ની સાલમાં રસનીઆની ચોરી મેં પડે પકડી તેથી મને ધણો પસ્તાવો થયો જે આગળ મેં ધણા કામ કારીગરો તથા ગુમાસ્તાના ભરંસે કરાવ્યાં તેમાં કેટલો બગાડ થયો હતો તે હું કાંઈ કહી શકતો નથી. ને થોડા કામ સારા અમદાવાદી રોજ ૩૧) કરી રસણીઆ બે બોલાવ્યા ને મેં પુછ્યું જે આ કામમાં ત્રણ તાપ દેવામાં કેટલા વરખ બેઠ્યું ત્યારે મને કહ્યું જે સારા કામ કરાવશો તો ૫ તોલ વરખ બેઠ્યું. કારીગરના કહેવાથી તેજ પ્રમાણે વરખ લીધા ને ધરેણાં રસાવવાને હું પડે બેઠા તે છતાં કારીગર લોકોએ વરખની ગોળી કરી મોંમાં ઘાલીદીધી તેવો અને વેહુમ પડવાથી તેજ વખતે મેં જોરથી તમાચો માર્યો તેથી ગોળી બાહાર નીકળી પડી, તે ગોળી મેં પડે લીધી. તે પછે તો ફાન ધણું થયું, મારે પણ ધણો પડ્યો ને વખતે પોલીસને

સ્વાધીન કરાવા માંડ્યા તે વખતે ઘણા માણસોએ ભેગા થઈ
 છોડાવી દીધા. એ ચોરી પકડ્યા પછે રસવાતું કામ ઘણી
 ચોકાશીથી કરાવી લીધું તો એજ કામમાં ત્રણ તારે કર્યું
 તો તેમાં વરખ તોલા સવાળેમાં પેહેલા નંબરનું કામ થયું
 માટે વધારે વરખ મંગાવ્યા તે નકી ચોરી લેવાતું કારણ
 માલમ પડ્યું. તે કારીગરોને વધાય ક્યા પછે એ બાબતો-
 નો કાગલ ૧ અમદાવાદમાં શા. નગીનદાસ જીવજીદાસ ઉ
 પર લખેલો છે. મારા મનથી મેં વીચાર કરો કે આ પ્રમાણે
 અમદાવાદમાં કેટલો માલ ખાઈ જતા હશે તે પછે હું ધ-
 રના કામ સારૂ અમદાવાદ આવેલો ને એવી વાત સાંભ-
 ળી જે અમદાવાદમાં પણ ચાર પાંચ જગ્યાએ ચોરી કરીને
 પકડાયા ને માર પજુ ખાધો તેના નામ વિનંતી પત્રમાં
 જણાવી જણાવીશું. એ રશનાર કારીગર પાસે એવી તો
 હસ્તક્રિયા છે કે જેમ વાદીગર લોકો લુગડામાં હાથ
 રાખી ઠીકરાતો રૂપીઆ બનાવે છે તેમ એ લોકો પાસે
 પણ હસ્તક્રિયાથી નજર ચુકાવી પારામાં વરખની ગોળી
 બાંધી ઉઠાવી જાય છે માટે નીચે લખ્યા પ્રમાણે ચોકસી
 રાખી નજર ચુકવી નહી. આટલા થોડા કામમાં ચોરી કરી
 તેના ધણે વિચાર કરવા લાગ્યો કે મારી ઉમરમાં મારે
 હાથે ગુમાસ્તા તથા કારીગરોને વિદ્યાસે હજારો રૂપીઆ-
 નું કામ કરાવ્યું તેમાં આ પ્રમાણે કેટલાક પૈસાનો દેવકો
 બીગાડ થયો હશે એ મારા પ્રમાદમાં મને દેવકો કેમ
 લાગ્યો તે હું ક્યાં છુટીશ! ધીકાર છે મારી બુધીને! ધીકાર
 છે મારી કાયાને કે મેં ધરના કામમાં આજસ કે પ્રમાદ

રાખ્યો નહી. માટે શ્રી દેવકા કામે પ્રમાદ રહીત ઘણી હુ'શી
 આરીથીજ કામ કરાવયું. અમદાવાદમાં શ્રીજીન પ્રતીમાના
 આંગી વીગરે લાખો રૂપીઆના કામ થાય છે. ને તે દા-
 ગીના સોનાના વરખથી રસાવે છે તેમાં રસનાર કારીગર
 લોકો હજારો રૂપીઆનું સોનું મારી જાય છે. તેમાં ચોરી
 કરવાના ઘણા રસ્તા છે. જેમ ઇંદરજળીઓ લુગડમાં દુધ
 રાખી મોડેથી વાતો કરી નજર ચુકાવે છે તેવીજ રીતે રસ-
 નાર કારીગરો પણ લુગડ પાથરી બેવડમાં વરખ રાખી રસા-
 વનારા માણસોની વાતોથી નજર ચુકાવી લુગડમાં લોચો
 વાળી રાખે પછે નજર ચુક થાય એટલે લાગ જોઈતે ફાવે
 તેમ સંતાડી દે છે માટે પ્રથમ તો લુગડમાં ઢાંકવા દેવાજ
 નહી. રસાવનાર માણસોએ પેહેલા વરખ છપાવી પોતાની
 પાસે રાખવા. ઘાળીમાં અથવા પેટીમાં અગર પત્રામાં
 જે વખતે રસવા માગે તે વખતે એક એક વરખ આપવો.
 તે વરખ ઢાગીના ઉપર ચડાવી રહે પછે બીજો વરખ આ-
 પવો. તે ચડાવે ત્યાં સુધી નજર ચુકવી નહી. એ કારીગર
 લોકો મને તેવી વાતો કરે પણ નજર ચુકવી નહી. તેવી
 રીતે કરવાથી કાંઈક બચાવ થયો. એ લોકો એવી રીતે સં-
 તાડે છે કે લાગ આવે તો પગ નીચે દબાવી રાખે, લાગ
 આવે તો પાસમાં ગાળી કરી ઝાડે જવાના દ્વારમાં સંતાડે.
 લાગ આવે તો મોંમાં ઢાલે, વળી ગળી જાય તે ઝાડે જાય
 ત્યાં કાઢી લે, લાગ આવે તમાકુની ચલમ ભરવા આવે તો
 તમાકુમાં ગાળી ઘાલી દે, ને લાગ આવે ત્યારે ખાલી કરી
 ત્યાંથી ઉઠાવી લે, વખતે પેશાબ કરવાનું આવું કરી સંતાડી

આવે, વખતે ઝડે જવાનું બાનું કરી સંતાડી આવે છે. વળી આપવાની આપણીઓના હાથ પહોળા રાખી લાગ આવે તો તેમાં ઘાલી લેઈ જાય છે માટે દેવકા કામ પોતાની બંતે પાસે બેસી કરાવવું, ગુમાસ્તા વીગરે કારીગરોને વિસ્વાસે અથવા ભરૂંસે ભુલે ચુકે કરાવવું નહીં ને ગુમાસ્તા વીગરેના ભરૂંસે કામ કરાવશે તો અવશ્ય ચોરી કરશે માટે પોતાની બંતે ખુલા વરખથીજ કરાવવું એજ મારી વીનંતી છે.

હવે જે દાગીનો તોલ કરી રસાવવો હોય તેની સમજ.

જે દાગીનો તોલ કરી રસવો હોય તો પેહુલાથી પારામાં સોનાના વરખથી મસળીને ગોળી કરે તેનું નામ પીંડી કહે છે. તે પીંડી પાસે બેસી બરોબર નજર આગળ કરાવી પોતાની પાસે રાખવી. પછે કારીગર માગે ત્યારે થોડી થોડી આપવી. તે ચહુડાવતી વખતે પાકી નજર રાખવી એમ કરતાં કારીગર રીસે બળતા ભોંય ઉપર ઢાળી નાખે તો કારીગરને ઠપકો દઈને ભોંય ઉપરથી વાળી લેવી. પછે એ પીંડી ચડાવી રહ્યા પછે તે દાગીનો દેવતાપર તપાવી પારો ઉઠાવી દીધા પછે તોલ કરી આપવો. તે પછી વરખ ચડાવે તો ઉપરની રીત પ્રમાણે વરખ પાસે રાખી અડેક વરખ આપી નજર રાખી કરાવું. એમને એમ દાગીનો તોલ કરાવશે તો કારીગર જેટલું સોનું લેવું ધારે તેટલું પોતાના ઘેરથી

તેટલા રૂપાના વરખને પણ પારામાં મેળવી પીઠી કરી લાવે તે નજર ચુકવાથી અથવા નજર ચુકાવી રૂપાની પીઠી ચડાવી દેછે. પણ તે પ્રમાણે સોનું ઉઠાવી જાય છે. માટે પીઠી ચડાવી દેવતા ઉપર પારો ચડાવી દીધા પછી તોલ કરવું.

શ્રી શેઠ હેમાભાઈના વખતમાં રસનારા કારીગરો સાંજ સુધી કામ કરી દીવા ચાલ એટલે ઘેર જતા હતા ને રાત્રી સોજન કરતા તેથી શેઠજી સાહેબે રાતે ખાવાનું બંધ કરાવી દિવસના પાંચ વાગે એટલે રજા આપતા ને દિવસે ખાવું એવો તે કારીગરોના પંચો સાથે બંદાબસ્ત કરાવી લીધો. તે બંદાબસ્ત ઓળંગીને ૫ વાગે ઉઠી જાય છે ને ઘેર પાછું કામ કરી રાતના દસ દસ વાગે ખાય છે. વળી દારૂ સુદ્ધા પીએ છે પણ કોઈ પુછતું નથી કે તમે રાતે ખાવો છો ને વેહેલા કેમ ઉઠાછો માટે કાંઈક તો રાતે ખાવું બંધ થવું જોઈએ નહીં તો સાંજ સુધી કામ કરવું જોઈએ.

વળી દેવ દ્રવ્ય બચાવ કરવાનું બીજું કારણ.

જુવો કે શ્રી જનપ્રતમાજી માહારાજની સેવામાં ભગતી કરીને ઇંદ્રાદીક દેવોએ કરી છે તો હેવા જે દેવાથી દેવ તેવા જે દેવની સેવા તથા ચાકરી તથા પીઠી વીગરે લેપ કરવાના કામ ચાકર નોકરો તથા કડીઆ વીગરે લોકો કરે છે અને તેમાં હજારો રૂપીઆ અન્યાયથી ખાઈ જાય છે. વળી આશાતના પણ ધણી કરે છે તેનો ઉંડા ઉતરી તપાસ કરવો જોઈએ છે.

જીવો કે શ્રી જીન પ્રતમાજી માહારાજને કોઇ કોઇ જ-
 ગાએથી કેસર અ-તરના ચડાવાથી ખાડા પડ્યા હોય અથવા
 ખવાઇ જવાના કારણથી લેપ કરવા સાર આવકો છતાં પણ
 કડીઆ છોવારા માંજના તમાકુના પીવાવાળા જેના મુખ-
 માંથી દુરગંધ ઉડે તેવા કારીગરો પાસે શ્રી ઉત્તમ દેવને
 લેપ કરાવે છે ને તે લોકો કેવી રીતે પૈસા ખાઇ જાય છે ને
 કેવી આશાતના કરે છે તે જોવામાં આવે તો ધણોજ અ-
 નર્થ ઉત્પન્ન થાય. પછે લેપ કરનાર માણસો પેહુલાથી
 મીઠું મીઠું બોલીને પેહુલવેહેલુ સાર કામ દેખડાવે ને સારી
 ઉત્તમ જણસો બહુ મુક્તી મંગાવે. વળી લેપ કરાવનાર મા-
 ણસો પેહુલા તો બે ચાર દીવસ ખબર રાખશે, તેમ લેપ ક-
 રનાર માણસ પણ પેહુલા પોતાની શાહુકારી બતાવા સાર
 બરોબર રીતે ચાલશે. પછે ભરંસો અને પ્રતીજ પડાવે છે
 ભરંસો પડ્યા પછી કોઇ પણ ખબર રાખશે નહીં ને લેપ કરનાર
 માણસ ઉત્તમ જણસો ઉડાવી દશે ને કનીષ્ઠ વસ્તુ વાપરશે.
 વળી લોહાના ઓળરથી કામ કરશે. હવે કરાવનાર માણસને
 ઉપીયોગ આવશે તો ગુમાસ્તા અથવા ચાકરોને હુકમ કરશે કે
 અહ્યા જાઓ જીવો પૈસા કારીગર બરોબર કામ કરે છે કે
 નહીં. ગુમાસ્તા નોકરો ન હોય તો ગોઠીઉપર હુકમ કરશે
 ને કેહશે જે તું બરોબર ખબર રાખજે તો તે કેહશે જે સાર
 સાહેબજી ! પછે સાહેબજી ગયા પછે ગાંજે તમાકુ ભેગાજ
 પીવા બેસી જશે ને કારીગરને કેહશે જે ઠીક છે શેઠ કેહતા
 બસા ને આપણે સાંભળતા બસા. તેવી રીતે ઘણા ઠંકાણે
 જોવામાં આવે છે. પણ હાવા જે મોટા ઉત્તમ દેવ તે કામગી

કાજ પોતે આવકે કરવું અથવા આવક પાસે કરાવવું તેજ
 ધણુ ઉત્તમ છે. ઉપર લખેલા હેવા નીચ જાતી, વળી નીચ
 બુદ્ધિવાળા તે પગારના લોભે કરીને દિવસ ૮ નું કામ હશે
 તો ઓછામાં ઓછો માસ ૧ લગાવી પગાર ખાશે. વળી
 લેખ કરાવનાર માણસ ઉતાવળ કરવાનું કહેશે તો કહેશે કે
 થોડા સાહેબ આ કામ જેવું તેવું નથી ઉતાવળ કરવાથી
 કામ કાચુ રહેશે તેમ કહીને લોભાનો લેણો મહારાજ ઉપર
 રેવન્યા કરશે, કરાવનાર માણસને કાંઈ ધરના પૈસા આપવા
 નથી માટે કારીગરને કહેશે જે ભાઈ ચાર દિવસ વધારે કરજે
 પણ કામ કાચુ રહે નહીં એવું કહે. પછે કારીગર ખુશી થઈ
 પોતાનું ધાર્યુંજ કરેછે તેમાં પૈસા ખાવા કરતાં તો પ્રભુજીની
 મોટી આશાતના કરે છે.

લેખ કરાવનાર માણસે આવક પાસે લેખ કરાવવો અથ-
 વા આવકે પોતે કરવો તો તે ઉત્તમ કામ થાશે, ને આશા
 તનાથી પણ ઊરશે. વળી શ્રી જીનપ્રતમાજી શ્રી દેવાધી
 દેવની સેવા ચાકરી પુજા નોકરો ચાકરો રાખીને થવા માંડી
 છે તો તે ખેર, પણ તે લોકોની પાછી આવકો તપાસ પણ
 કરતા નથી. વળી જાત રહીને તેના છીદ્ર પણ જોતા
 નથી કે કેવી રીતે તે લોકો લોભા વાળી આશાતના કરે છે
 તેનો તો તપાસ અવશ્ય આવકે કરવો જોઈએ. વળી તપાસ
 કરવ થી ગોઠી, પુજારી કે ચાકરોને જરા ભય પણ રહેશે,
 ને ધણો સુધારો થશે તેમ આશાતના પણ ધણી ઓછી થશે
 એજ મારી વીનંતી છે.

વળી હાલના વખતમાં શ્રી આવકની કામમાં ધણે ભા

જે દુખી થાતા જાય છે તો તેનું કારણ તો મને એમ સંભ
 વે છે જે દેવ દ્રવ્ય ભોગવવો, વાપરવો, ભક્ષણ કરવો, વીન
 યથી સંભાલવો નહીં તેના દોષથી અથવા દેવશુરની આશા
 તના તથા દેવશુરનું અપમાન કરવાથી, તેમ અનાચાર
 સેવ્યાથી અથવા કનિષ્ઠ વસ્તુઓ વાપરવાથી અને પોતાનો
 કુળ ધરમ મુકી દેવાથી, પોતાના દેવશુર ઉપરની આસ્તા
 રહીત થવાથી દુખી થવાનું કારણ સંભવે છે. મારે તેનો
 વીચાર કરી મુદ્દ આચરે. શ્રી વીતરાગ દેવના વચન ઉપર
 સરધા રાખી ચાલવું તો સુખનું કારણ મારો.

લી૦

શા. ચુનીલાલ ઝવેરચંદ ગામ વાડામુંદરવાળા.

શા. ગદ્દાચંદ હઠીચંદ.

શા. વાડીલાલ અમીચંદ.

શા. દેવચંદ બહેચરદાસ

શા. મુળચંદ જીવરાજ સહી.

ઝવેરી કકલભાઈ મલીચંદ.

શા. દલપતરામ પુંજ રાધનપરવાળા.

શા. માતીલાલ હીમતરામ.

શ્રી આધુજનું સ્તવન.

કેએલો પરવત કુંધજોરે લોલ. એ દેશી. આધુ અ-
 ચળ રળીયામણોરે લોલ. દલવાડે મનોહર મુખકારીરે, વાદ
 ળીઓ જે સ્વર્ગ શુરે. લોલ. દેવલ દીપે સાર બલહારીરે.
 ભાવ ધરીને ભેટીએરે લોલ. એ આંકણી. ખાર પાદશાહી

વસ્થ કરીરે લોલ. વીમળ મંત્રીસર સાર, સુ. તેને પ્રસાદ
 કરાવીઓરે લોલ. રીપલલ જગદાધાર. બ. આ. ૧ કરોડ
 અઢાર ત્રેપન લાખરે લો. ખરચો દ્રવ્ય મનરંગ. સુ. સં-
 વત દશ અઢાસીઓરે, લો. ઓછવ કીધો અતી ચગ બ.આ.
 ૨. તેહ ચમતમાં જીણવરે, લો. આઠસેને યોતેર; સુ. જે
 દીઠ પ્રજુ સાંભરેરે લો. મોહ ક્યો જેણે દુર. બ. આ. ૩
 દ્રવ્ય ભાવતી મળીરે લો. દીધી દેવળ કાજ; સુ. ચેત તીહાં
 મંડાવીઓરે લો. લેવા સીવપુર રાજ. બ. આ. ૪ પંદરસે
 કરીમરેરે લોલ. દીધી ધરાપર નેક, સુ. તેમ મરદન કારક
 વહારે; લો. વસ્તુપાળે સુ વિવેક. બ. આ. ૫ કોરણી
 ધારણી તીહાં કરીરે લો. દીઠ બને તે વાત, સુ. પણ ના
 બચ મુખે કહીરે. લો. મુર ગુર સમ વિખ્યાત. બ. આ. ૬
 ત્રણ વરસે નીપનોરે લો. તે પરસાદ ઉમંગ; સુ. ખાર ક-
 રોડ ત્રેપન લાખરે લો. ખરચો દ્રવ્ય ઉછરંગ. બ. આ. ૭
 દેરાણી જેઠાણીના જાખલારે લો. દેખતાં હરખ તે થાય. સુ.
 લાખ અઢાર ખરચીઓરે લોલ. ધન ધન તેહની માય. બ.
 આ. ૮ મુળનાયક નેમિસરે લોલ, જનમ થકી ભ્રમચાર સુ.
 નાજ સત્તા રમણી થયારે લોલ. ગુણ અનંત આધાર બ.
 આ. ૯ ચારસે ને અડસઠ બલારે લો. જીનવર ખીંબ
 વીશાળ. સુ. આજે બસે મેં બેઠીઓરે લોલ. પાપ ગયા
 પાતાળ. બ. આ. ૧૦ રીપલ ધાતુ મેં દેહરેરે લોલ. એ-
 કસો પીસતાળીશ ખીંબ સુ. ચોમુખ ચેત્ય જીહારીઓરે
 લોલ. મરદનમાં જેમ અંબ. બ. આ. ૧૧ બાહુ કાઉસગીઆ
 તેહમારે લોલ. આગણાસી જીનરાય. સુ. અવચળગદે બહુ

છન વર્યારે લોલ. વંદુ તેહના પાય. બ. આ. ૧૨ ધાતુમય
 પરમેશ્વરે લોલ. અદ્ભુત જસ સ્વરૂપ. મુ. ચોમુખ છનવર
 વંદણરે લોલ. યાયે નીજ ગુણ સુપ. બ. આ. ૧૩ અ
 ઠારસેને અઠારમાંરે લોલ, ચૈત્ર વદ તીજ દીન. મુ. પાલ-
 જપુરના સંધમુરે લો. પ્રજ્ઞમુ યયો ધન ધન. બ. આ. ૧૪
 તીમસાની છનેસરે લો. જત્રા કરી અદ્ભુત. મુ. જે
 દખી છન સાંભરેરે લો. સેવા કરે સઉ હેત. બ. આ. ૧૫
 એમ જણી આપુ તજુરે લો. જત્રા કરશે નરનાર. મુ.
 છન ઉત્તમ પદ પામશેરે લોલ. પદમવિજય કહે તેહ. બ.
 આપુ અવ્યળ રણીઆમણેરે લોલ. ૧૬

હવે શ્રી આપુછની જત્રા કરી પાછા ખરેડી સ્ટે
 શન ઉપર આવી જેણે શ્રી પંચતીરથની જત્રા કરવા જવું
 હોય તેને ખરેડીથી પીડવાડાની ટીકટ લેખને પીડવાડે સ્ટે-
 શન ઉતરીને પીડવાડા ગામમાં જવું. ગામમાં સંપ્રતીરા-
 જના કરાવેલા બે શીખરબંધ દહેરાછે. વક્ષી ઉતરવા માટે
 મંશાળા તથા ઉપાસરો એક છે. એ ગામમાં વાણીઆ શા-
 હુકારલોક ધણા સારા રહે છે. ત્યાંથી ગાઉ ૧ ગામ અજ-
 રીમાં આવનગનાલી ૧ મોઢું દેર છે તથા સરસ્વતીજ મા-
 તાવું એક દેર છે, તેના દરશન કરીને પાછા પીડવાડે
 આવે. બે ત્યાં રાત રહેવું હોય તો રાત રહેવામાં કાંઈ હર-
 કત નથી. નહીં તો પીડવાડાથી બાહ્યજવાડા ૭ મોઢું તીરમ
 છે તે ગાઉ ૪ થાય છે તેને રાતા માહાવીર પણ કહે છે ત્યાં
 આગળ આસપાસમાં શ્રી માહાવીરસ્વામીજ માહારાજને
 મોરા સાર ઉપસર્ગ થયા છે. તે પણ નકશામાં છપાવી પ્રસિદ્ધ

કર્યા છે. પરંથમ તો બાહ્યજીવાડાની પાસે નાદીઆ ગામ
 છે તે આગામીકાલે નંદનપુર એવે નામે શહેર હુવું. તે-
 શહેરમાં શ્રી વીરભગવાને પોતે જીવતે પોતાની સુરતી ભરાં
 વી તેથી તેમનું નામ જીવતસ્વામી એમ પરંમપરાધી ચાલે
 છે. તે શહેરને હાલમાં નાદીઆ ગામ કહે છે. તે ગામથી
 થોડે છેડે નંદનનામા વન હુવું, તે વનમાં યુમાસાનો કાળ
 આવેલો. બાણીને ભગવાન ચોમાસુ કાઉસગધ્યાનમાં રહ્યા
 હતા તે ઠંકાણે ચંડકોશીયા નામે જમણા પગે ડાંખ માર્યો.
 તોપણ તે ચંડકોશી નાગને ઉપદેશ દેધ મંદરની પદવી
 આપી. છેવટે તે મોક્ષે જશે. પછે બાહ્યજીવાડા તીરથના ન-
 જીક ગોવાળીએ ગાયો સોંપી મધ્યાનકાળે ગોવાળીઆ
 ઘેર ગયા. ભગવાન ધ્યામાં હતા ને તે ગાયો ચરતે ચરતે
 વગડામાં જતી રહી. ગોવાળીઆ આવી જુવે છે તો ગાયો
 દખી નહી. પછે ઘણી મેહેનતથી ગોવાળીઆ ગાયોને લાવ્યા
 ને ભગવાનને ગાળો દેધને ઘણા ક્રોધમાં ભરાણા, પછે
 રીસે બળતા ગાયોને દાઢને તે દુધની ભગવાનના બે પગ
 વચે ખીર રાંધી. તોપણ ભગવાન ચલ્યા નહી, ને બોલ્યાએ
 નહી તે પછે તેજ ઠંકાણે રીસે બળીને બે કાનમાં બે બા-
 બુથી મોટા ખીલા ઠાક્યા. તે ખીલા સામા સામી અ-
 ઠક્યા. તેવી રીતે મોટા ત્રીજો ઉકુરેટો ઉપસરગ ભગવાને
 સહન કર્યો. તે ખીલાની વેદના કેટલાક દીવસ સહન કરી
 પછે આઠિખાનો કાળ નજીક આવ્યો. વળી સરબે ભાતના
 કરમ ભોગવી કરમરૂપી જે દેવું બ્યાજ સાથે આપી રહ્યા.
 તે સમે કોઈ આવકો મારગે જાતા એવું ભગવાનનું હુખ

દેખી આવળ પાછળ બે બાજુ આંખલી પીપળી બે વક્ષ
 હતાં ત્યાં દારડા બાંધી બે બાજુના ખીસા કહાડ્યા તે વખ
 તે ત્યાં ભગવાનને એવીતો વેદના યજ્ઞ તે સમે કવી એપમા
 કરે છે કે ખીસા ઠોક્યા તે વેદના તો સહન કરી પરંતુ ખી-
 સા કહાડતી વખતની વેદના ભગવાનથી સેહિવાઈ નહી, તેથી
 ભગવાને ચીસ પાડી. તે ચીસના શબ્દથી પાસેના પરવત
 હતા તે એકદમ ખીક્યો બે ભાગ યજ્ઞ ગયા. અરથાંત
 પરવત ધ્રુજવાથી પરવત ઉપરથી પથ્થરની મોટી શહલા
 પડી બે ભાગ થયા. વળી પરવત કંપાયમાન થયા, તેથી
 પરવતોમાં વેરા એટલે સાંધા પડ્યા તેજ વખતે ભગવાન
 મોક્ષ નગરીમાં પધાર્યા. તે સમે ભગવાન પુદ્ગલ રહીત
 થયા જાણી ઇંદ્રાદીક દેવો એછવ કરવા સારૂ આવ્યા તે
 એછવ કર્યા પછે સર્વે દેવોએ મળી હાડ, ઝડા વીગેરે લેધ
 લીધાં. ને જે જગ્યાએ પુદ્ગલ ખરી પડ્યું હતું તે જમીન
 ઉપરથી સર્વે રેત લેઈને તે વેળુની પ્રતમા છનખિંબ ભર્યા
 ને ત્યાંજ આગલ તીરથની યાપના કરા, બ્રહ્મણોત્તં ગામ
 હતું તેથી એ મુલકમાં બામણવાડા તીરથતું નામ ચાલ્યું
 આવે છે. હવે જો વધારે જાત્રા કરવાના ભવ હોય તો
 બામણવાડાથી ગાઉ ૪ સીરોઈ આઠ શેહર છે, તે શેહરમાં મોટા
 શીખરખંધ બાર દેરાસરો છે તે ઘણા રમણીક ને સુંદર
 છે, તે પછુ શ્રી પંચ તીરથના નકશામાં છપાવી પ્રસિધ્ધ કર્યાછે.
 હવે જો શીરોઈ જવાની ધીરતા ન હોય તો બામણવાડાથી
 પાછા ખીડવાડાના સ્ટેશન ઉપર આવીને ખુંડલાની ટીકડ
 લેવી, તે ખુંડલે ઉતરીને સ્ટેશન ઉપર બેસગાડીએ મળે

છે તે ગાડીવાળા સાથે કરાવ કરવો જે હુમારે શ્રી પંચતીરથી
 તથા, રાણકપુર વીગેરે જે જે ગામમાં દેરાસર હોય ત્યાં જન-
 તરા કરાવી પાછા રાણી કે ખુડાલે મુકતે બોલીથી ગાડ ભાડે
 કરી ફરવું. તે મુખ્ય ગામે તથા દેરાસરો નકશામાં પણ છપાવ્યા
 છે તે આ વિનંતીપત્રમાં પણ મુખ્ય મુખ્ય નામ જણાવ્યા
 છે કારણ કે વીસતાર સહીત વીગતવાર શુ શુ કારણથી
 તીરથ તથા નામ થયા તે કરતાં ચોપડી ધણ વધી જાય
 માટે જાત્રા કરનારાઓએ જે જે ઠેકાણે જાત્રા કરી પહોંચી
 માલમ પડશે. હવે પોડવાડેથી જતા જાંરોલી ગામમાં
 મોટું આવનગનાળી ૧ દેર છે. ત્યાંથી વીરવાડામાં ૧ દેર છે.
 માડવાડા ગામમાં ૨ દેરાસર છે નાદીઆ ગામમાં ૧ દેર જીવત
 સ્વામીજી ત્યાંથી લોટાણાજી મોટું ૧ દેર તથા ધરમશાળા છે.
 શ્રી દેનાજી મોટું દેર ૧ તથા ધરમશાળા ૧ મોટી છે. હવે
 ખુડાલાથી નાણા ગામમાં મોટું દેરાસર ૧ છે. બેડાગામમાં
 ૧ દેરાસર મોટું શીખરખંધ છે. ધાણેરા ગામમાં ૪ દેરાસરો શી-
 ખરખંધ છે. નાદલાઈ ગામમાં ૬ દેરાસરો શીખરખંધ છે.
 વરકાણાજીમાં ૨ દેરાસરો મોટા તથા ધરમશાળા ૧ છે. નાદોલ
 ગામમાં ૨ દેરાસરો શીખરખંધ છે. ખીમલ ગામમાં ૨ દેરા-
 શીખરખંધ મોટા છે વીજવા ગામમાં ૧ દેર મોટું છે. રા-
 ણીગામમાં ૧ દેર મોટું શીખરખંધ છે. સાદરી ગામમાં
 મોટા શીખરખંધ ૩ દેરાસર તથા ૧ મહાદેવજીનું દેર તથા
 ધરમશાળા મોટી ૧. વળી રાણકપરજીનું કારખાતું તથા ભંડાર
 સાદરીમાં રેહ્યું છે. સાદરી ગામથી ગાઉ ૧ શ્રી રાણકપરજીનું
 મોટું તીરથ હાલમાં જંગલમાં છે તે દેર તો હેવું મોટું ને

ધણુ રમણીક ને ધણી શોભાથી શોભાયમાન થઇ રહ્યું છે તેનું વર્ણવ લખી શકાય તેમ નથી. કીંચીત માત્ર આપ મા એટલીજ છે કે નવાણુ લાખ દ્રવ્ય એક દેશ ઉપર ખર્ચ લગાવ્યું છે. એ દેરાસરમાં ૯૯૯ થાંભલા છે પણ કોઇ ગણવા જાયતો ગણી શકાતા નથી એવી ભુલવણી ચુકવણી છે. જે દરવાજે પેશીને થાંભલા ગણવા અથવા દર્શન કરવા એકલા માણસો જાય તો પાછો દરવાજો મળે નહીં. ત્યાંના ગાદીને સાથે લીધા વીના બરાબર દર્શન કરી શકાતા નથી. હવે એ દેરાની બાંધણી નલનીગુદમ વીમાનને આકારે છે. એ દેરાની શોભા ને વર્ણવ કહી શકાતું નથી. જેણે જાત્રા કરી હોય તે તેના મનમાં સમજી રહે પણ કહી શકે નહીં, માટે શ્રી પંચતીર્થની જાત્રા તથા બાહ્યવાજી તથા શીરોધની તથા રાણકપુરજીની એ સરવે જાત્રાઓ જરૂર મનુષ્ય જન્મ પામીને એકવાર પણ કરવી, કારણ કે આયુષ્ય ની કાંઇ ખબર પડતી નથી. વળી એ પંચતીર્થ ફરતા ધણા દેરાસરો તો શ્રી સંપ્રતી રાજના કાવેલા છે. વળી એ પ્રાંતમાં જીરણ દેરાસરો તથા કંઈક જાતની આશાતના ઓ પણ ધણી રહી છે. માટે જો સંઘ તપાસ કરી જરૂર મુધારો કરાવી આશાતનાઓ ટાળવી એ ધણા લાભનું કારણ છે. વળી એ ફરશના કરવાજોગ છે.

વળી શ્રી પંચતીર્થનો નકશો ધણા જોવા લાયક તથા દર્શન કરવા જોગ છે. માટે સરવે સાધરમી લાભ

ઓએ જરૂર નકશો તથા તેની સાથે ચોપડી લેવી. હીમત
પણ ઘણી ઓછી છે. આપુણ ઉપર અચલ ધડના કંરખાને
થી મળશે.

શ્રી રાણેકપુરજીનું સ્તવન.

શ્રી રાણેકપુર રણીઆમણે લાલ, શ્રી આદેશર દેવ
મન મોહુરે, ઉતંગ તોરણ દહેરે લાલ, નીરખીજે નીત
મેવ મં શ્રી. ૧૧૧૧ ચોવીસ મંડપ ચીહુ દીસેરે લાલં ચૌઉ
મુખ પ્રતીમા ચાર મં ત્રીભોવન દીપક દહેરે લાં એ
સમોવડ નહી સંસાર મં શ્રી. ૧૧૨૧ દહેરી ચોરાસી દીપતીરે
લાં માડો અસ્થાપદ મેવ મં ભલે જુહાયો જુધારે લાં
મુતા ઉઠી સવેર મં શ્રી. ૧૧૩૧ દેશ જાણીતો દહેરે લાં
મોટો દેશ મારવાડ મં લાખ નવાણું લગાવીઆરે લાં
ધન ધન્યો પોરવાડ મં શ્રી. ૧૧૪૧ ખરતરવ સહી ખાંતમુરે
લાં નીરખતા મુખ થાએ મં પાંચ પ્રસાદ બીજા વળીરે
લાં જોતાં પ્રાશ્રીત જય મં શ્રી ૧૧૫૧ આજે કૃતારથ હું
થયોરે લાં આજે થયો આણુંદ મં જાત્રા કરી જનવર
તણીરે લાં દુર ગયા દુખાંદ મં શ્રી. ૧૧૬૧ સંવત સોલને
છોતરેરે લાં માગસર માસ મોજર મં રાણેકપુરે જાત્રા
કરીરે લાં સમય મુંદર મુખકાર મં શ્રી ૧૧૭૧

શ્રી વસ્તુપાલ તેજપાલ મંત્રીસ્વર રાજાએ પોતાની ઉંમરમાં શું શું ધર્મના કામ કર્યા ને કેટલો દ્રવ્ય ધરમાદા ખર્ચ્યો તે નીચે પ્રમાણે જાણી લેવો. વીશે તે વિક્રમ સંવત ૧૨૭૮ ના વરસમાં એક પંડીતે લખેલું છે.

સંઘ કહાડયો તે કેવી રીતીથી.

૨૧ એકવી આચારીઓને પદસ્થાપના કરી.

૧૦૦૦ એક હજાર સીંહાસન માહાત્મા નીમીતે કરાવ્યા.

૩૫૦૦ ત્રણ હજાર ને પાંચસો તપોધન ગજ સંન્યાસી નીમીતે બાંધી.

૧૦૦૦ એક હજાર સંઘ પુજા કરાવી.

૧૮૦૦ અઢારસો સાધુઓ મહાત્મા આહાર હોરતા.

૮૪ ચોરાશી મસીતો તુરક લોકોની કરાવી.

૩૦૦૦૦૦ ત્રણ લાખ દ્રવ્ય ખર્ચી શ્રી સેત્રાંજે તોરણ બંધાવ્યું.

૪૦૦ ચારસો વર કન્યા પરણાવ્યા.

૩૦૦૦૦૦ ત્રણ લાખ દ્રવ્ય ખર્ચી હજારે તોરણ બંધાવ્યું.

૩૦૦૦૦૦ ત્રણ લાખ દ્રવ્ય ખર્ચી દુવારકાએ તોરણ બંધાવ્યું.

૪૬૪ ચારસો ચોસક વાવો કરાવી.

૯૦૦ નવસો કુવા કરાવ્યા.

૩૭૩૭૨૧૮૮૧૬ સરવ મળી ત્રણ અખજ તોહોતેર કોડ
 બોહોતેર લાખ અઢાર હજાર આઠસે સોલ
 લોઢીએ હિના એટલુ દ્રવ્ય પુન્ય અરથે ખ-
 રમ્યું સંવત ૧૨૯૮ માં વસ્તુપાલતું સ્વર્ગારો-
 હણ થયું.

હવે તીર્થ જત્રાએ ગયા ત્યારે સાથે પરીવાર લીધો.

૨૪ ચોવીસ રથ હાથીદાંતના સંઘમાં હતા.

૪૫૦૦ ચાર હજારને પાંચસો સેહેજવાળા સંઘાતે હતા.

૪૫૦૦ ચાર હજારને પાંચસો ગાડલાં સંઘમાં હતાં.

૧૧૦૦ અગીયારસો વેહેલો હતી.

૫૦૫ પાંચસોને પાંચ પાલખીઓ સાથે હતી.

૨૦૦૦ બે હજાર પોઢીઆ સાથે હતા.

૭૦૦ સાતસોં મુખાસન હતા.

૨૨૦૦ બે હજાર બસે સ્વેતાંબરી સાધુ સાથે હતા.

૧૧૦૦ અગીઆરસો દીગંબર વેષ ધારી હતા.

૪૦૮ ચારસોને આઠ ઉંટ સાથે હતા.

૪૫૦ ચારસોને પચાસ છત્ર ગાયન કરનાર ભોજક
 સાથે હતા.

૧૦૦૦ એક હજાર કંદાઇ મીઠાઈ કરનાર સાથે હતા.

૩૩૦૦ ત્રણ હજાર ને ત્રણસો ચારણ સાથે હતા.

૩૩૦૦ ત્રણ હજાર ને ત્રણસો ભાટ સાથે હતા.

૧૩૫૦ સાડીતેરસો કુંભાર વાસણના કરનાર સાથે હતા.

૪૦૦૦ ચાર હજાર ઘોડા સાથે હતા.

૭૦૦૦૦૦ સાત લાખ માણસ સાથે હતા.

૫૦૦ પાંચસો મુતાર સાથે હતા.

૩૫૦ ત્રણસોને પચાસ દીવેટીઆ સાથે હતા.

૧૦૦૦ એક હજાર હુવાર સાથે હતા.

એવી રીતે એટલા પરીવારથી જાત્રાએ ફરી સંસારીક કામ કરવા તે નીચે મુજબ

૩૬ છતરીશ ગઢ બાંધ્યા.

૬૩ ત્રેસઠ વખત લઢાઈએ ચડીને બળા ફેરવ્યું.

૨૪ ચોવીસ ખીરદાવણી બોલાવી.

૧૮ અઢાર વરસ વેપાર કર્યો.

૧૦૦૦ એક હજાર વરખાસન આપ્યા.

૪ ચાર રાજ શેવા કરતા હતા.

૧૮૦૦ અઢારશો વાહન કરાવ્યા.

વસ્તુપાલ ૧૩૯૮ માં સ્વર્ગારોહણ થયા છે વધારે વીસ્તાર જોવો હોય તો એમના ચરીત્ર વાંચવાથી માલમ પડશે.

અને તેજપાલ સંવત ૧૩૦૮ માં સ્વર્ગારોહણ થયા છે.

લાવણી.

ગુણવંતા ગુરના ગુણ, ઘણું ગાળે;

ભવી ભાવે ભજે બાલ ચંદ્ર, માહા મુનીરાજે. આંકણી;

ભવ જલનું તારણ નાવ, જીવકા વાહાલા. જીવ.

લાગી મોહની તુમ તણી, કહુ શું લાલા,

માહા વૃત ગુર ગુણવંત, ધરા મન તેજે. ધરા.

બાવીશ બક્ષીઆથી મુગતીવર છીજે. ભવી. ૧

પુના શહેર હે પ્રખ્યાત, શોભા છે સારી, સો.

વંસે આવક મુખીઆ લોક, બુદ્ધિ ધણી સારી. સારી;

ચોમાસુ કર્યું બાળચંદ્ર, માહા મુની રાજે.	મા.
દીએ દેશના અમરતધાર, સંદેહ મન ભાજે,	ભ. ૨
ભગવતી સુત્રકો મહીમા સુનાયો ભારી.	સુ.
પ્રતીબોધ્યા ગગલભાઈ શેઠ, ધીરજ મન ધારી;	
આછવ ઉજમણા તણા, કર્યો મન મોજે.	
તેની શોભાનો નહી પાર, બીરાજે માહારાજે.	ભ. ૩
અસ્થાપદ રચના કરી, ઉલટ મન આણી.	ઉ.
તેની શોભા સુંદર સાર, ભવીક મન માણી.	
તીહાં ગાવે ગીત નરનાર, મનની મોજે.	મ.
બાલચંદ્ર મુણી માહારાજ, સભામાં બીરાજે.	ભ. ૪
પુજા ભણાવે મનોહાર, કે અમૃતવાણી.	અ.
તે સુણે ગગલભાઈ શેઠે ઉલટ મન આણી.	
વરઘોડો ચડયો ઘણધોર, સાબેલા બીરાજે.	શા.
ભેર ભુંગલને શરણાઈ, વાળ તીહાં વાજે	ભવી ૫
સ્વામી વત્સળની શોભા; મુણા ભાઈ સરવે.	સુ.
સાત જાતીના પકવાન, કરે મુકી કરવે.	
પાન સોપારીના બીજા, બન્યા બહુ તાજે.	
આછવ દીઓ ઉછરંગ, મનની મોજે.	ભવી. ૬
અંવત ૧૯૫૦ કેરી સાલે, કે પ્રથમ મારે.	પ્ર.
કારતક વદ ૫ મુરત કરે ઉલાસે;	
ગાવે ભાવણી મનોહાર, મનની મોજે.	મ.
ગાંધી શોભાચરમ, સભામાં રાજે.	ભવી. ૭

જાહેર.ખખર.

*

સર્વે જૈનધર્મી સદગ્રહસ્થાને સુચના કરવામાં આવે છે. કે આ ચોપડી તથા શ્રી આયુષ્ય તીર્થનો નકશો બહુ મહેનતથી સોધન કરી અદ્ભુત દરસનરૂપી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરેલી ચોપડી સાથે જે મોટા નકશાઓને અદ્ય મુદ્દ્ય જાણીને જ્યાં ત્યાં રખડતા મુકવા નહીં તેને રૂડી રીતે શુદ્ધ જગ્યાએ ઉંચે આસને બાંધી પ્રભાતના પહોરમાં ઉઠીને એજ આયુષ્યના તીર્થનું દરશન કરી ખમાસણા દેઈ કુપ દીવો કરી પછે સ્તવના કરવી, એ રીતે ઉલ્લાસ ભાવથી રૂડી ભક્તી કરી દર્શન કરવાં. એવી રીતે એ તીર્થનું બહુ માનથી સારી રીતે સંભાળ રાખવાથી કે તીર્થની જગ્યાનું મોટું મોક્ષનું ફળ આપે છે. ને જે તીર્થની આશાતના કરવાથી ઘણા માઠાં ફળ પ.મી આ ભવ દુખી થઈ કાળ કરી માઠી ગતી પામવાપણુ થાયછે માટે આશાતના કરવી નહીં.

જાહેર ખખર.

આ ચોપડી તથા નકશો શ્રી આયુજના કારણ
તેથી રોકડી કીંમતે મળશે. દશાવરવાળાએ ૮૫૫
ખરચ સાથે ત્રણ આના મોકલી મંગાવવી.

આ ઘેર બેઠે તીર્થ આવ્યું છે. મારે આ અ
વસર કાંઈ લાઈઓએ ચુકવો નહીં.

શ્રી આયુજના તથા પચ તીર્થના નકશા
સાથે આ ચોપડી મળશે.

સેનાના વરગથી આંગીઓ, મુગડો વીંતરે
દાગીનાં રસાય છે તે કેવી રીતે રસાવવાથી ફા-
યદા થાશે તે વીશે આ ચોપડીમાં જાહેર કરેલું છે
તે પ્રમાણે કામ લુગડાં ઉપર ખુલા વરખ રાખીને
કામ કરાવવું. લુગડાની બેવડમાં વરખ ઢાંકવાથી
કારીગરોને ચોરવાનો લાગ સારો ફાયદો છે તેથી ઉ-
પરખાં વરખથી કામ કરાવવું.

